

Høring: NOU 2024: 12 – Håndheving av mindre narkotikaovertrедelser

A-larm er en bruker- og pårørende organisasjon på rusfeltet med virksomhet i 10 regioner fra Agder til Trøndelag, og med nasjonalt, administrativt hovedkontor i Kristiansand.

Våre kjerneområder er

Erfaringskunnskap og brukermedvirkning i hele landet

Lavterskeltilbud

Likepersonsarbeid

Når det gjelder utvalgets sammensetning ville det etter vår mening vært hensiktsmessig å inkludere helse og sosialfaglig kompetanse i utvalget. A-larm opplever at utvalgets utredning og formuleringer er av omfattende og tung karakter.

Vi ønsker å komme med følgende innspill til utredningen:

A-larm har ikke tro på en hybrid løsning i sjiktet mellom straff og hjelp. Regjeringens målsetning om at «rusavhengige i alminnelighet ikke skal ilegges følbare straffereaksjoner i saker som gjelder bruk av og befatning med mindre mengder narkotika til eget bruk», er forhåpentligvis et steg i riktig retning mot avkriminalisering, men umulig å gjennomføre i praksis.

Det er positivt at også utvalget har konkludert med at å skulle «skille mellom rusavhengige og ikke rusavhengige i et juridisk perspektiv, er umulig». Å skulle kartlegge og kategorisere er bare en forlengelse av straffelinjen, og videre grunnlag for å øke avstand til mennesker som trenger å bli møtt som mennesker, ikke diagnoser og kategoriseringer.

Når det gjelder utvalgets forslag om å innføre utvidet adgang til å benytte tvangsmidler, er vi på bakgrunn av mange av de vi representerer sterkt kritiske til dette. Erfaringer tilsier at denne type tvangsmidler kan være grobunn for krenking av Menneskerettigheter og misbruk av makt. Vi er sterkt bekymret for at «tøying av

forholdsmessighetskravet» vil påvirke mennesker i sårbare situasjoner på en negativ måte. Det finnes dessverre altfor mange eksempler på dette. At politiet i en årrekke har tatt i bruk tvangsmidler som de aldri i utgangspunktet har hatt, mot mennesker i sårbare situasjoner, burde være bevis nok på at dette ikke er en god tilnærming.

A-larm tenker at rådgivende enheter som en integrert del av den foreslåtte Rusreform i NOU 2019:26, i utgangspunktet var en bra tanke. En velfungerende rådgivende enhet med fokus på helsehjelp og relasjonsbygging, vil kunne ha en funksjon i arbeidet med utfordringer knyttet til rusmidler og/eller kriminell atferd. De vil også kunne ha en forebyggende funksjon utover nettverket rundt personen, som familie, skole og lignende. Videre ønsker vi å påpeke at ulike former for tvang er et dårlig utgangspunkt for å bygge tillitsfulle relasjoner, og at det å ta deler av det som ble foreslått i Rusreformen, ikke vil ha samme forebyggende effekt som tiltenkt.